

EXPUNEREA DE MOTIVE

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

Cifrele recensământului din 2022 confirmă o Românie în declin demografic accentuat. Mai mult de o treime din amploarea fenomenului e dată de emigrație. Deși au trecut 15 ani de la aderarea la Uniunea Europeană, exodul continuă. Aproape șase milioane de cetățeni români figurează cu domiciliul sau reședința în străinătate, majoritatea emigranți la prima generație. Mulți alții nu apar în registrele oficiale.

Înțelegând importanța organizării în afara granițelor țării pentru comunitățile românești, guvernul român a hotărât în urmă cu mai mulți ani organizarea unor cursuri de limba română și civilizație românească. Responsabilitatea organizării și desfășurării acestora a revenit Ministerului Educației, în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Externe și Departamentul pentru Români de Pretutindeni. În condițiile în care numărul de romani care au ales din diferite motive să trăiască în afara granițelor României a crescut simțitor în ultimii ani, problema păstrării identității, a tradițiilor și obiceiurilor românești este una foarte serioasă. Un rol important în realizarea unui obiectiv precum cel amintit îl poate juca, pe lângă studierea și învățarea limbii române și istoria românilor. Dacă dorim ca tinerii români dar și adulții care trăiesc în străinătate să mai pastreze o ancoră în spațiul românesc, cunoașterea istoriei naționale și posibilitatea de a rememora eroi și acțiuni din istoria românilor devine esențială.

Astfel, prin prezenta propunere legislativă care modifică articolele 61, 62 și 150 din Legea învățământului superior nr. 198/2023, se completează cursurile oferite românilor din afara granițelor țării cu disciplina istoria românilor. O astfel de decizie trebuie luată în condițiile în care, deși statul român nu poate contracara efectul emigrației, trebuie să ne asigurăm că și românii care trăiesc în alte țări beneficiază nu doar cunoașterea limbii materne ci și de istoria țării natale.

În ceea ce privește modificările articolului 83, propuse prin prezenta propunere legislativă, situația actuală a societății românești este marcată de schimbări accelerate și tehnologie în avans continuu iar achiziționarea cărților în România devine crucială pentru

formarea și dezvoltarea intelectuală a elevilor. Educația este motorul principal al progresului social, iar cărțile reprezintă cheia unei educații bogate și complete.

Ultimele date ale INS arată că 11 milioane de români nu au citit nicio carte în ultimul an. Printre motivele principale se numără faptul că nu au timp sau nu sunt interesați de lectură. Suntem pe ultimul loc în Uniunea Europeană la consumul de carte, asta deși lista beneficiilor este lungă, în special dacă părinții citesc împreună cu copiii lor. Din acest motiv a fost instituită ziua de 7 februarie ca fiind „Ziua Internațională a Cititului Împreună”.

Printre aceste beneficii se numără faptul că cititul stimulează creativitatea și imaginația copiilor, le îmbunătățește abilitățile de concentrare, dar și cele de scriere și comunicare. Dincolo de asta, cititul împreună cu copiii este o rutină excelentă înainte de somn și înseamnă, de fapt, timp de calitate petrecut cu cei mici, ceea ce poate îmbunătăți relațiile dintre ei și părinți. Iar dacă vrem să-i convingem pe cei mici să citească, tot ce ar trebui să facem, de fapt, este să devenim noi un exemplu pentru ei. Tot date ale INS arată că dintre cei care citesc, cei mai mulți sunt din mediul urban - aproape 40%. Spre comparație, în mediul rural, numărul celor care citesc este de doar puțin peste 18%.

Statisticile privind consumul scăzut de lectură sunt completate de altele, la fel de îngrijorătoare, care ne arată că tot mai mulți copii și adolescenți petrec timp citind postări pe rețelele de socializare și nu cărți. Un studiu realizat de Salvați Copiii arată că peste 30% dintre cei cu vârste între 5 și 10 ani utilizează rețelele sociale. Dacă ne referim la adolescenți, peste jumătate dintre ei petrec între două și trei ore în social media, în timp ce 15% „stau” pe rețelele de socializare între patru și șase ore. Din fericire, procentul celor care petrec mai mult de șase ore în social media este de doar 4%.

Situația existentă în privința consumului de carte are un impact important în privința pieței de carte din România. Astfel, piața de carte tradițională poate fi estimată la aproximativ 60 de milioane de euro (încasări edituri), aceasta în condițiile în care Ungaria (9,7 mil. locuitori, 130 mil. euro), Bulgaria (7 mil. locuitori, 60 mil. euro), Slovenia (2 mil. locuitori, 75 mil. euro), Germania (83 mil. locuitori, 9 miliarde euro).

Lucrurile nu arată deloc bine nici în privința manualelor, auxiliarelor școlare și ceea ce se numesc ediții de chioșc care cumulativ înseamnă încă 40 de milioane de euro. Nu lipsit de importanță este faptul că publicul de carte este format, anual, din circa 1,3 – 1,4 milioane de oameni care frecventează bibliotecile, librăriile, târgurile și saloanele de carte iar distribuția este profund debalansată în favoarea orașelor mari și a zonei de Vest. Mai mult de atât, în mediul rural nu există librării chiar dacă aici locuiește 45% din populația României. La nivel național numărul nu este foarte mare existând aproximativ 250 de librării în toată

țara din care un sfert fiind în București. Dacă privim la piața de librării vedem că avem o situație de cvasi-monopol, un singur jucător realizând majoritatea vânzărilor. Îngrijorător este și faptul că 50% din cifra de afaceri anuală a industriei se realizează în București.

Pentru a fi onești nu putem spune că situația aceasta se datorează doar unei lipse a apetitului pentru lectură în condițiile în care statul român nu-și respectă propriile legi. Un exemplu în acest sens este Legea Bibliotecilor (nr. 334/2002) care prevede reînnoirea stocului de carte cu 50 buc./1000 loc. În fiecare an. Dacă s-ar respecta, s-ar cumpăra cărți de minimum 400 mil. Lei anual, mai mult decât întreaga piață.

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra situației în care ne aflăm trebuie să mai spunem că piețele de carte mari din UE au diverse forme de încurajare a achiziției de carte în rândul tinerilor: Spania (voucher cultural de 400 de euro oferit la împlinirea a 18 ani), Franța (voucher cultural de 300 de euro, oferit la împlinirea a 18 ani), Italia (voucher cultural de 500 de euro, oferit la împlinirea a 18 ani).

2. SCHIMBĂRI PRECONIZATE:

Prezentul act normativ aduce o serie de modificări- astfel la **art. 61 alin 2** se adaugă la limba română studiată deja în cadrul unităților de învățământ de tip "școală românească din afara granițelor țării", și disciplina istoria românilor cu modificarea în același sens a alineatului (10) , (15), **alineatele (2) și (3) ale articolului 62 și a alineatului (2) al articolului 150** .

Aceste modificări completează educația românilor care trăiesc în afara granițelor țării prin acumularea de cunoștințe în domeniul istoriei românilor. Contactul cu moștenirea istorică a generațiilor care au luptat pentru constituirea unui stat modern român, cunoașterea parcursului istoric al României de la țări dinsticte la un stat unitar, conștientizarea pericolului reprezentat de regimurile autoritare prin studierea perioade comuniste din România, toate aceste elemente vor contribui, pe de o parte, la impregnarea culturală a românilor din afara granițelor, iar pe de altă parte vor consolida sentimentele de iubire de țară, sentimente impregnate adesea prin studiul istoriei.

Articolul 83 alin. (15) se modifică în sensul structurării Programului național „Vouchere culturale pentru elevi” cu o valoare pe voucher de 250 lei. Voucherele se

folosesc după cum urmează: 150 lei utilizați pentru servicii și evenimente culturale precum concerte, intrări în muzee sau excursii organizate cu tematici culturale sau istorice și 100 lei pentru achiziționarea de cărți, manuale și auxiliare din bibliografia școlară.

Importanța Achiziției Cărților pentru Elevi:

1. Dezvoltarea Gândirii Critice: Cărțile nu sunt doar surse de informații, ele sunt provocări pentru minte și creativitate. Prin lectură, elevii învață să analizeze, să sintetizeze și să critice informațiile, dezvoltând astfel o gândire critică esențială pentru a naviga prin complexitatea lumii actuale.

2. Cultivarea Creativității: Într-o eră digitală, cărțile rămân un spațiu al imaginației. Lectura diverselor genuri literare încurajează elevii să-și exploreze creativitatea și să-și dezvolte abilitățile artistice și narative.

3. Consolidarea Cunoștințelor Academice: Cărțile aduc o contribuție suplimentară la materiile predate în școli. Elevii au oportunitatea de a explora materiile într-un mod mai detaliat și de a-și consolida cunoștințele în domenii precum istorie, științe sau literatură.

4. Stimularea Autonomiei în Învățare: Cărțile oferă elevilor posibilitatea de a deveni învățători ai propriilor lor destine educaționale. Prin alegerea cărților și prin navigarea independentă în lumea cunoașterii, elevii își dezvoltă abilități de învățare autonomă.

Rolul Achiziției Cărților în Îmbunătățirea Sistemului Educațional:

1. Egalitatea de Oportunități: Asigurarea că fiecare elev are acces la o gamă variată de cărți contribuie la reducerea inechităților educaționale, promovând egalitatea de șanse în cadrul sistemului educațional.

2. Îmbunătățirea Performanțelor Școlare: Elevii care au acces la resurse adecvate de lectură obțin, de obicei, rezultate școlare mai bune. Cărțile nu doar completează curriculumul, ci și motivează elevii să-și îmbunătățească performanțele academice.

Totodată, măsura propusă prin prezentul proiect legislativ își propune să susțină vânzările de cărți ale unor edituri nu atât de consacrate din România. Astfel, vânzările de cărți vor crește nu doar în marile orașe ale țării, prezenta lege oferind oportunitatea tuturor editurilor și librăriile de a face vânzări.

3. IMPACTUL BUGETAR

Modificările și completările actului normativ pe care le propunem nu au un impact direct asupra bugetului de stat sau a bugetelor autorităților publice locale. Sumele discutate sunt prevăzute prin derularea programului inițiat de Ministerul Educației.

4. IMPACTUL SOCIOECONOMIC

Cunoașterea trecutului istoric reprezintă piatra de temelie a unei națiuni. Predarea istoriei românilor în afara granițelor reprezintă un pas important și necesar pe care statul român trebuie să îl ia. Românii din afara granițelor, prin studierea istoriei, pot asimila și transmite mai departe în lume informații despre istoria țării, totodată fiind conștienți de importanța pe care țara lor o joacă în istoria universală.

Prezentul proiect normativ va avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra achiziționării cărților în România care nu este doar o necesitate, ci și o investiție în viitorul țării. Prin promovarea accesului la cărți și prin recunoașterea valorii lor în educație, România poate cultiva o generație educată, creativă și pregătită să facă față provocărilor viitorului. În acest fel, achiziționarea cărților devine nu doar o obligație morală, ci și o acțiune esențială pentru construirea unui viitor mai strălucit și mai educat pentru elevii români.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege privind pentru modificarea și completarea Legii nr.198/2023 privind învățământul preuniversitar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl supunem spre dezbatere și adoptare în Parlamentul României.

INIȚIATOR

SENATOR PNL LIVIU BRĂTESCU

INIȚIATOR

SENATOR PNL MONICA ANISIE

INIȚIATOR

SENATOR PNL ADRIAN HATOS

INIȚIATOR

SENATOR PNL MUNTEAN LUCICA DINA

Parlamentul României

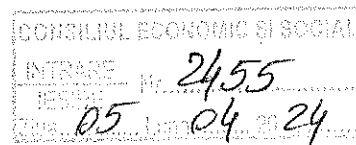
Senat

Inițiatorii propunerii pentru modificarea și completarea Legii nr.198/2023 privind învățământul preuniversitar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 613 din 05 iulie 2023 cu modificările și completările ulterioare.

Nr. Crt.	Nume și Prenume Parlamentar (senator sau deputat)	GRUP PARLAMENTAR	Circumscripția electorală	Semnătură
1	Beratescu Liviu	PNL	IAS 124	
2	Pauline Nicoleta	PNL	JG 00	
3	TUTU VLAD	PNL	BZ 10	
4	~~NESTEA~~ MITAI	PNL	BS	
5	Achitei Vasile Cristian	PNL	BT	
6	ROȘCA Claudiu	PNL		
7	DOHOȚA MIHĂIȚĂ	PNL	Diaspora	

8	ORISTIAH CHIRTES	PML	28 MURES
9	MOS > ARINA	PNL	5 Babov
10	Bonu Claudio Mullwede	PML	40
11	ALEXANDRU NAZARE	PNL	PRAHOVA
12	IOAN RUCU GABRIELA	PNL	VRANCEA
13	^{EUGEN} PIRVIUSCU	PML	TELEORMAN
14	Neceru Miodor	PNL	Sibiu
15	CRISTINA IOAN	P.N.L.	Jg ARAN
16	GUESU VIRGIL	PML	16
17	ION IORACHE	PML	Borg
18	MĂCUTA SORIN	PNL	CLASI
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr.198/2023 privind învățământul preuniversitar publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 613 din 05 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic – Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 613 din 05 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează cu următorul cuprins:

“1. Alineatele (2), (10) și (15) ale articolului 61 se modifică și vor avea următorul conținut:”

“ Art. 61. - (2) Ministerul Educației, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, poate organiza unități de învățământ de tip "școală românească din afara granițelor țării", cu predare în limba română, pe lângă oficiile diplomatice și instituțiile culturale ale României în străinătate, precum și cursuri de limbă, istorie, cultură și civilizație românească, prin Centrul Național Românesc pentru Învățământ la Distanță, în conformitate cu legislația statului respectiv, în unitățile de învățământ unde învață un număr considerabil de preșcolari și/sau elevi români.

(10) Pentru organizarea și predarea noțiunilor de limbă, cultură, istorie și civilizație românească în cadrul grupelor de acomodare se pot organiza sesiuni de informare și schimburi de bune practici cu persoanele implicate în predarea cursurilor de Limbă, cultură, istorie și civilizație românească, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 454/2008 pentru aprobarea Proiectului Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului privind predarea cursului de Limbă, cultură și civilizație românească în unități de învățământ din state membre ale Uniunii Europene.

(15) În baza unor documente de cooperare bilaterală pot fi selectate cadre didactice pentru a activa în unități de învățământ din străinătate pentru predarea limbii române și, respectiv, a unor discipline nonlingvistice în limba română, cum ar fi de exemplu **Istoria românilor**. Condițiile financiare aplicabile și forma de angajare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Educației. ”

“2. Alineatele (2) și (3) ale articolului 62 se modifică și vor avea următorul conținut: ”

“Art. 62. - (2) Statul român, prin intermediul CNRID, oferă programe de limbă, cultură, istorie și civilizație românească ca parte a învățământului antepreșcolar, preșcolar, primar, gimnazial și liceal, conform metodologiei și programelor stabilite prin ordin al ministrului educației.

(3) CNRID oferă programe de limbă, cultură, istorie și civilizație românească, precum și alte programe educaționale de interes general, ca parte a învățării pe tot parcursul vieții, cetățenilor români și străini, conform metodologiei aprobate prin ordin al ministrului educației și unei oferte proprii. “

“3. Alineatul (2) al articolului 150 se modifică și va avea următorul conținut: ”

“Art.150. - (2) Pentru sprijinirea românilor de pretutindeni, Ministerul Educației poate finanța burse pentru stagii de formare profesională a cadrelor didactice care predau limba română și **istoria românilor pentru ciclul gimnazial și liceal** sau în limba română în unități de învățământ sau instituții de învățământ superior din străinătate. Modalitatea de acordare, durata acestora, precum și criteriile de selecție a cadrelor didactice beneficiare se aprobă prin ordin comun al ministrului educației și al ministrului afacerilor externe, în urma consultării cu Departamentul pentru Românii de Pretutindeni. ”

“4. Alineatul (15) al articolului 83 se modifică și va avea următorul conținut: ”

“Art. 83 - (15) Se înființează Programul național „Vouchere culturale pentru elevi” în vederea promovării culturii naționale și universale în rândul comunității școlare. Prin programul „Vouchere culturale pentru elevi”, deținătorii primesc suma de 250 lei prin intermediul unor carduri reutilizabile. Din această sumă care este pusă la dispoziția beneficiarului, 150 lei se vor utiliza pentru servicii și evenimente culturale precum concerte, intrări în muzee sau excursii organizate cu tematici culturale sau istorice și 100 lei pentru achiziționarea de cărți, manuale și auxiliare din bibliografia școlară. Derularea programului este reglementată prin hotărâre de Guvern, inițiată de Ministerul Educației. “

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților,

Alfred-Robert SIMONIS

Președintele Senatului,

Nicolae-Ionel CIUCĂ